

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind IV 1856-82

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 270. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-heibfr04-shoot-idm140536068399024.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

Hvad der i dette arbejde stødte mig meget, var den mangel på ærbødighed, hvormed Kristus, Bibelen og dens ord benyttedes i stykket. At kaste Bibelen hen ad teatergulvet, ideligt at føre Kristus i munden er her stødende og bør ikke tillades. Shakespeare har aldrig gjort sig skyldig i sligt. Dette krævede jeg bestemt strøget. Bestyrelsen frygtede for Bjørnsons vrede, ifald den tillod sig dette, og kun på mit ansvar lige overfor Bjørnson gik man ind herpå. Da stykket nærmede sig sin første opførelse, kom Bjørnson til København, og jeg nægter ikke, at jeg selv frygtede for hans vrede i denne sag. Bjørnson kom straks til mig og begærede at overvære generalprøven. Jeg bad ham indstændigt om at opgave dette, thi havde han så kort før opførelsen gjort indvendinger og måske krævet alt det, jeg havde vovet at stryge, atter indført, da forudså jeg en stor alarm, hvorved den hele opførelse var blevet standset. Han føjede mig på den elskværdigste måde i ikke at overvære generalprøven, og vi skiltes fra hinanden, idet jeg sagde: »Kom til mig efter den første opførelse, da vanker der måske »blodige pander«.« Han kom, uden med et ord at omtale udeladelserne og til min glæde uden at kræve nogen som helst forandring i den hele ordning af sit arbejde. Hos publikum vandt stykket bifald, og således var alt gået efter mit ønske. [»Fallitten« kom senere til opførelse samt] Henrik Ibsens »Kongs-Emnerne«, den rnest storartede tragedie, som Norden i mands minde har frembragt, så vel som »De unges forbund«. Den lykke, alle disse arbejder gjorde hos vort publikum, retfærdiggjorde min interesse for dem; men mangen modstander af den norske muse tilgav mig aldrig at have fremskyndet opførelsen af disse digterværker på vor scene. Ibsens »Kongs-Emnerne« var måske af alle større skuespil den vanskeligste opgave at fremstille på teatret, især med de kræfter, dette var i besiddelse af, og næsten alle rollerne i dette stykke havde i og for sig krav på skuespillere af første rang. Hertil kom, at scenskiftet sætter næsten uoverstigelige vanskeligheder for teatermaleren og sceneinstruktøren, når man ikke vil ty til den forkastelige udvej, som desværre har fået indpas på alle udenlandske scener, nemlig at lade et skærmbrættæppe rulle ned, medens de vanskeligste sceneforandringer foregår, og således rive en akt i stumper og stykker og derved ideligt ophæve illusionen, idet man med dette tæppe underretter publikum om, at nu må skuespillernes arbejde afbrydes, 271 for at maskinfolkene kan begynde under hamren og anden støj bag tæppet. Jeg regner mig det til en fortjeneste aldrig at have benyttet mig af dette ukunstneriske middel, selv ikke i »Kongs-Emnerne«, hvor utvivlsomt fristelsen var stor; men jeg udfandt, ikke uden møje, en måde at ordne alt på uden at ty til dette nødmiddel.